

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique
  - M. Mars Di Bartolomeo, Président
2. 7208 - Projet de loi portant transposition de la directive (UE) 2016/2258 du Conseil du 6 décembre 2016 modifiant la directive 2011/16/UE en ce qui concerne l'accès des autorités fiscales aux informations relatives à la lutte contre le blanchiment de capitaux et modifiant
  1. la loi modifiée du 29 mars 2013 relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal;
  2. la loi du 18 décembre 2015 relative à la Norme commune de déclaration (NCD), et
  3. la loi du 23 décembre 2016 relative à la déclaration pays par pays
  - Rapport de la Commission des Finances et du Budget: M. Eugène Berger
  - Discussion générale: M. Laurent Mosar, M. Claude Haagen, M. Henri Kox, M. David Wagner
  - Prise de position du Gouvernement: M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances
  - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
3. 7327 - Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative à la vérification des pouvoirs
  - Rapport de la Commission du Règlement: M. Alex Bodry
  - Discussion générale: M. Paul-Henri Meyers, M. Eugène Berger, Mme Viviane Loschetter, M. Gast Gibéryen (intervention de M. Michel Wolter), M. Marc Baum
  - Vote sur la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés
4. 7335 - Proposition de modification des Annexes 4 et 5 du Règlement de la Chambre des Députés
  - Rapport de la Commission du Règlement: M. Gast Gibéryen
  - Discussion générale: M. Paul-Henri Meyers, M. Alex Bodry, M. Eugène Berger, Mme Viviane Loschetter, M. Marc Baum
  - Vote sur la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés
5. 7169 - Projet de loi ayant pour objet d'autoriser le Gouvernement à subventionner l'exécution d'un dixième programme quinquennal d'équipement de l'infrastructure touristique
  - Rapport de la Commission de l'Économie: Mme Tess Burton
  - Discussion générale: M. Emile Eicher, M. André Bauler, M. Gérard Anzia (interventions de M. André Bauler et Mme Octavie Modert), M. Fernand Kartheiser (interventions de Mme Octavie Modert, M. Georges Engel, M. Gast Gibéryen, M. André Bauler et M. Alex Bodry), M. Marc Baum (intervention de M. Gast Gibéryen)
  - Prise de position du Gouvernement: Mme Francine Closener, Secrétaire d'État à l'Économie (intervention de Mme Octavie Modert)
  - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Au banc du Gouvernement se trouvent: M. Pierre Gramegna, Ministre; Mme Francine Closener, Secrétaire d'État.

(Début de la séance publique à 14.02 heures)

1. Ouverture de la séance publique

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président.- Gudde Mëtteg! Ech maachen heimat d'Sëtzung op a brauch déi klassesch Fro net ze stellen. Mir kënnen dann direkt zum Ordre du jour iwwergoen: de Projet 7208, d'Transposition vun enger Direktiv, enger wichteger Direktiv géint d'Geldwäsch. An d'Wuert huet direkt de Rapporteur, den Här Eugène Berger.

2. 7208 - Projet de loi portant transposition de la directive (UE) 2016/2258 du Conseil du 6 décembre 2016 modifiant la directive 2011/16/UE en ce qui concerne l'accès des autorités fiscales aux informations relatives à la lutte contre le blanchiment de capitaux et modifiant

1. la loi modifiée du 29 mars 2013 relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal;

2. la loi du 18 décembre 2015 relative à la Norme commune de déclaration (NCD), et

3. la loi du 23 décembre 2016 relative à la déclaration pays par pays

Rapport de la Commission des Finances et du Budget

► **M. Eugène Berger** (DP), rapporteur.- Merci, Här President. Et ass e kuerze Projet de loi, mä et ass awer e wichtige Projet de loi, well et ass e weidere wichtigen Deel vun der legaler Architektur, an dësem Fall géif ech och soe vun der praktescher Ëmsetzung vun eisen Efforten am Kampf géint d'Geldwäsch, d'Finanzierung vun Terrorismus grad ewéi Steuerbe-

druch an -hannerzëiung. A mat dësem Projet de loi wëlle mer nach eng Kéier och ënnersträichen, datt mer, jo, als Lëtzebuerg ouni Wenn und Aber hanner all deenen Efforte stinn, déi do an Europa weltwäit gemaach ginn, an datt mer och ëmmer versichen, esou schnell wéi méiglech déi Direktiven an nationalt Recht ëmzesetzen.

Bei dësem Projet de loi, deen ech ganz kuerz da virstellen, geet et ëm d'Ëmsetzung vu verschiddene wichtigen Elementer vun der Direktiv 2016/2258. Wéi Der all wësst, gëtt déi och nach DAC 5 genannt. DAC, dat steet fir Direktiv iwwer administrativ Kooperatioun.

Vläicht e kuerze Rappel, Här President, vun deene verschiddenen Direktiven an dësem Beräich, fir de Kontext ze erfaassen:

Mir haten d'DAC 1, dat ass schonn eng Rei Joren hier. Déi huet d'Prozeduren definéiert, fir de spontanen an automateschen Informationsaustausch op Ufro tëschent de Steueradministratiounen an der Europäescher Unioun.

Duerno koom d'DAC 2. Déi huet dunn d'Norme commune de déclaration etabliert. Dat ass e weltwäite Standard an der Kommunikatioun vun Informatiounen zu Bankkonten an hiren Titularen. An dat huet ënner anerem der fir gesuergt an der EU, datt d'Memberstaaten Informatiounen zu de Konte konnte kréien an och nach kënne kréien, déi hir Residenten am EU-Ausland, fir et emol esou ze formuléieren, hunn.

Dann duerno d'DAC 3 an d'DAC 4, bei deenen also de Champ d'application vum automateschen Informationsaustausch op Steieroffkommessen an déi sougenannten „Déclaration pays par pays“ ausgedeeent ginn ass. An domadder goufen d'Aktiounen 5 an 13 och vum BEPS operationell gemaach. Dir kënnt lech erënneren, ënner anerem och Elementer vun der DAC 4 hu mer 2016 ëmgëssat gehat.

Elo also da mat der DAC 5, do ass et méi generell, datt d'Steierautoritéiten Zougang zu deenen Donnéeën hunn, déi an den Artikelen 13, 30, 31 a 40 vun der véierter Antiblanchimentsdirektiv definéiert sinn. Dat gëtt dann also hei präziséiert a geregelt, fir datt déi Verwaltungen, Steuerautoritéiten dann och kënnen Zougang zu deene verschiddenen Donnéeë kréien.

Mir sinn awer haut eigentlech nach net fäerdeg mat der DAC 5, fir et emol esou ze soen, well d'Artikelen 30 an 31, wou et ëm d'Opstellen an d'Mise en place vu Registere vu Bénéficiaires effectifs vu Gesellschaften geet, do wäerte mer dann d'nächst Woch och hei op dëser Plaz nach en éischte Volet mam Projet 7216A ëmsetzen. Dir wësst, mir hunn deen an zwee gespléckt op alle Fall, fir datt mer dann och kënnen awer matzäit den Artikel 30 ëmsetzen.

Bon, dann awer zrëck hei bei de Gesetzesprojet. Deen erméiglecht also den zoustännegen Autoritéiten - wien ass dat hei?, dat ass d'Steierverwaltung, dat ass d'Douanesverwaltung -, datt déi Zougang zu den Donnéeë kréien, déi am Kader vun den Artikelen 13 a 40 vun der Antiblanchimentsdirektiv gesammelt ginn. Wéi maache mer dat? Ma zu deem Zweck musse mer net alles nei schreiwen, mä et ginn dräi Gesetzer amendéiert, wou et och eigentlech - wéi soll ech soen? - ëm déi Elementer geet.

Dat heescht, wat fir eng Gesetzer ginn elo hei mat dësem Gesetz amendéiert? Eischstens ass et d'Gesetz iwwert d'Coopération administrative dans le domaine fiscal vun 2013. En zweet Gesetz, wat mer hei amendéieren, ass d'Gesetz iwwert d'Norme commune de déclaration vun 2015. An en drëtt Gesetz ass dat iwwert d'Déclaration pays par pays vun 2016, vun deem ech lech och elo virun e puer Sekonne geschwat hunn.

Et sinn also kuerz dräi Artikelen, wou dann all Kéiers an deene jeeweilegen elo grad zitéierte Gesetzer déi zwou Verwaltungen - also d'Steierverwaltung respektiv d'Douanesverwaltung - Accès op Donnéeën an Informatiounen kréien. Si kréien hei formaljuristisch also am Gesetz deen Accès zougesprach.

Bei dësen Informatiounen, ëm wat geet et do? Ma et geet ënner anerem ëm d'Identifikatioun vum Client respektiv dem Bénéficiaire effectif am Fall vu Structures intermédiaires.

Bei den Informatiounen geet et ëm d'Natur vun de Geschäften an Transaktiounen, ëm d'Sécherheitsmesurë vun de betraffene Finanzinstituter, fir datt se ebe kënne géint d'Geldwäsch virgoen. An déi concernéiert Administratiounen, déi kontrolléieren dat op déi Manéier respektiv op déi eenzel Obligatiounen vun Due Diligence and Know Your Customer - wéi een dat esou schéin nennt - vun de Finanzinstituter, datt déi Prinzipien oder déi Prozeduren am Kader vum Antiblanchiment agehale ginn.

Voilà, dat sinn déi Haaptelementer.

Vläicht nach ganz kuerz an engem Saz, Här President: De Statsrot hat a sengem Avis dräi Opposition-formell formuléiert. Et goug do ëm de Champ d'application vum Gesetzesprojet an d'Prozedur, wéi déi betreffen Autoritéiten un déi verschidden Informatiounen komme konnten.

D'Finanzkommissioun hat awer kee Problem domat an huet dunn deementspreechend Amendementer adoptéiert. An du konnt och de Statsrot domadder d'accord sinn. Ech mengen, fir all weider Detailer verweisen ech och dann op mäi schrëffleche Rapport, wou méi in extenso deen Echange mat der héijer Kierperschaft dann och do schrëfflech fixéiert ass.

Dat gesot, géif ech och den Accord direkt hei vu menger Fraktioun zu deem Projet ginn an hoffen, datt mer op eng grouss Zoustëmmung zu dësem Projet de loi kommen, deen, wéi gesot, och e weidere wichtige Steen an eisem gemeinsame Kampf géint Terrorismus, géint Steuerbedruch a Steuerhannerzëiung wäert sinn.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président.- Merci och. Dann huet den Här Mosar d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Laurent Mosar** (CSV).- Jo, Merci fir d'Alleréischts dem Rapporteur, deen, wéi mer dat vun him gewinnt sinn, hei erëm eng exzellent Aarbecht geleescht huet, souwuel e schrëffleche wéi e mündleche Rapport ofgeléiwert huet. En huet et erkläert: Hei ass e wichtige weidere Mosaiksteen am Kampf géint de Blanchiment.

Mir wäerte bien entendu eis Zoustëmmung zu dësem Projet ginn. Ech wollt awer vun der Geleeënheet profitéieren, fir eng Fro un de Finanzminister ze stellen an eng generell Observatioun ze maachen, déi och mat dësem Gesetz, mä generell och mat enger Rei vun anere Gesetzer ze dinn huet.

Déi éischt Fro ass ganz einfach, wou mer och nach mat enger Rei vun anere Projeten dru sinn, déi deposéiert sinn, mä wou menges Wëssens nach keng Avisen do virleien, well e bësselchen Opreegung am Moment schéngt ze sinn, net nëmme bei de Professionelle vum Secteur, och an der Press, wou gefrot gëtt, wéini déi géife kommen. Do ass notament dee Projet de loi ATAD, wou et vläicht gutt wier, wann de Minister eis nach eng Kéier géif soen, wou dat dru wär. Menges Wëssens ass deen nach guer net aviséiert vum Statsrot, soudatt ech mer net ka virstellen, datt en nach hei zur Diskussioun kënnt.

En anere wichtige Projet, iwwert deen awer och ganz vill geschwat gëtt, ass de Regëster vun de Bénéficiaire-économiquen. Ech mengen, do ass et äänlech. Do kann ech mer also och net virstellen, datt dee Projet kënnt, mä et wär awer vläicht gutt, wann de Finanzminister vun der Geleeënheet géif profitéieren, fir dat och nach eng Kéier kloerzestellen. Ech mengen, da weess och jiddwereen, wou mer do dru sinn.

Zu all deene Sujeten do, souwuel zum Blanchiment, deem Projet, dee mer also de Mëtteg stëmmen, wéi och zu deenen, déi nach kommen, stellt sech awer fir eis an och fir mech méi e fundamentale Problem. Dat heite sinn nämlech lauter Projeten, wou et och ëm eng gewëssen Transparenz geet; Transparenz vu Bénéficiaire-économiquen, och Transparenz um Niveau vum Blanchiment.

An ech kréien do vu ganz villen Akteuren aus dem Finanzsektor gemellt, datt et do am Moment eng Rei Schwierigkeete géife gi mat deem neien Dateschutzgesetz, wat mer d'nächst Woch wäerten och hei an der Chamber adoptéieren, dat awer eigentlech scho säit dem 25. Mee a Kraaft ass, wou elo ganz vill Leit, déi all Dag mat deenen Texter do ze dinn hunn, notament mam Blanchimentstext, feststellen, datt et do eng Rei vu Kontradiktiounen gëtt mat deem neien Dateschutzgesetz. Wou ech mech iwwerhaupt froen, Här Finanzminister: Wa mer elo do ganz grouss Transparenz spille loossen, och bei deem Regëster, wéi dat iwwerhaupt ka kompatibel si mat engem Schutz vun Donnéeën. An ech hunn, wéi gesot, heiansdo do d'Gefill, datt an der Kommissioun déi riets Hand net weess, wat déi lénks mécht a wou natierlech herno déi Leit domadder geplot sinn, déi dat mussen ëmsetzen.

Hei geet et manner ëm eng Fro vu Collecte vun Donnéeën, mä haaptsächlech ëm eng Fro vun Traitement vun Donnéeën, well do si ganz streng Bestëmmungen elo virgesinn an déi sinn deelweis net ëmmer en harmonie, wéi gesot, mat aneren Texter. Ech wär vläicht frou, wann de Minister eis doriwwer kéint e puer Wuert soen, quitta datt ech mengen, datt et elo keng Allheellëisung gëtt. Mä et wär vläicht och net schlecht, wann eng Kommissioun, ier se dann esou Initiativen hält, sech awer och emol heiansdo géif d'Fro stellen, ob dat kompatibel ass mat aneren Texter.

Dat gesot, bréngen ech dann nach eng Kéier hei den Accord vun eiser Fraktioun.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président.- Merci. Dann den Här Haagen.

► **M. Claude Haagen** (LSAP).- Jo, Merci, Här President. Mat engem Merci un de Rapporteur fir säin explizitte schrëfflechen a mündleche Rapport ginn ech domat och den Accord vun der LSAP-Fraktioun.

Merci.

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président.- Merci. Den Här Kox.

► **M. Henri Kox** (déi gréng).- Jo, Merci, Här President. Och ech schlësse mech un, fir de Merci weiderzeginn un de Rapporteur, deen ausféierlech drop agaangen ass, wéi d'Wichtigkeet, dass mer dat och hei esou séier wéi méiglech ëmsetzen. Dofir kënne mer dat nëmmer ënnerstëtzen a mir ginn den Accord vun der grénger Fraktioun.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Den Här Wagner.

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*).- Merci, Här President. Bon, d'Direktiv Antiblanchiment vun 2015 verlaangt, datt all d'EU-Memberen e Registre des bénéficiaires effectifs opstellen. An deem Register sollen déi reell Propriétaires an déi final Beneficiaire vun alle Societäten, vun alle Fongen a vu jiddwer anerer Finanzstruktur erfaasst ginn. A mat deenen Informatiounen soll et méi einfach ginn, géint d'Geldwäsch oder géint d'Finanzéierung vum Terrorismus virzegoen, well do oft verschachtelt Societëite benotzt ginn, fir d'Finanzstréim ze verstoppen.

Dese Register hätt solle spéitstens am Juni 2017 operationell sinn, mä Lëtzebuerg deet sech domat anscheinend ganz schwéier. Dat läit vläicht och dorunner, datt esou verschachtelt Societëite jo och oft vu räichen Individue benotzt ginn, fir hir Responsabilitéit a Steierfroen ze émgoen. Wéi och ëmmer, Tatsaach ass, datt mer dee Register nach ëmmer net hunn an och dës Legislatur net méi wäerte kréien. Mä dorop komme mer dann d'nächst Woch och nach eng Kéier zrëck.

Elo si mer dann hei mat enger neier Direktiv, der DAC 5, konfrontéiert, déi verlaangt, datt d'Steierverwaltung Zougang kritt zu dem Registre des bénéficiaires, deen et awer zu Lëtzebuerg guer net gëtt! Deemno kënne mer dës Direktiv, där hiert erklärend Zil et ass, géint Steierbedruch a Steierflucht virzegoen, och net komplett ëmsetzen, esou wéi mer den Antiblanchiment vun 2015 nach net komplett ëmgusat hunn.

Wat bleift, ass da just, datt mer der Steierverwaltung en Zougang ginn zu den Informatiounen, déi d'Finanzinstitute am Kader vun hirer Obligation de diligence raisonnable hunn, fir kënnen ze iwwerpréiwen, ob se där Obligation och nokommen. Dat alles dann och nach begrenzt op auslännesch Ufroen, soudatt Informatiounen iwwer Residenten natierlech net kënne vun der Steierverwaltung ugefrot ginn. An deen Zougang ass nach eng Kéier zousätzlech erschwéiert ginn doduerjer, datt et op Demande ass, obwuel dat an der Direktiv guer net esou virgesinn ass. Méi einfach gesot: Dese Projet huet beim Kampf géint Steierbedruch a Steierevasioun praktesch keen Interêt méi, well déi wichtegst Dispositiounen feelen.

Also, mir als Lénk, mir setzen eis a fir wierkungsvoll Mesurë géint Steierbedruch, géint Steierevasioun a Steieroptiméierung; wéi dat genannt gëtt. Mir wäerten ons ni domadder offannen, datt déi normal Bierger musse brav hir Steiere bezuelen, während Superräicher a Multinationallen de Finanzsystem benotze kënnen, fir sech aus hirer Verantwortung ze zéien!

Mir wäerten zwar dee Projet de loi och matstëmmen, och wann eis dat Iwwerwonnung kascht, well mir mat der Aart a Weis, wéi d'Regierung hei bei der Ëmsetzung virgeet, net kënnen d'accord sinn.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Domat ass déi allgemeng Diskussioun ofgeschloss. An d'Wuert huet de Finanzminister, den Här Pierre Gramegna.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Merci, Här President. Ech freeë mech, dass mer hei e Konsens hu bei der Transposition vun dëser Direktiv, genannt DAC 5, déi d'Kooperatioun tëschent de verschiddene Verwaltungen an Institutiounen vun eise Land regelt.

Et geet hei haaptsächlech ëm Antiblanchimentsmesuren an Transparenz. An ech si frou, dass mer dat haut hei kënne maachen. Dat grefféiert sech op e ganz Arsenal vun Direktiven, déi mer schonn ëmgusat hunn. De Rapporteur Eugène Berger, deem ech och heimat wëll Merci soe fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport, huet dat ervirgestrach. Hei si mer à cheval iwwert d'Coopérations administratives, iwwer „country-by-country reporting“ an och bei der Norme commune de déclaration; op Englesch ass dat en aneren Akronym. An et ass wichteg, dass mer dat elo och hei ëmsetzen.

Et ass esou, dass mer hei och net grad alles ëmgusat kréien, well déi Matière immens séier evoluéiert. Et ass esou, dass sech am Domän vum Antiblanchiment haaptsächlech d'Initiative vun Europa iwwerschloen. Dat heescht, am Moment, wou een amgaangen ass, eng Initiative ëmsetzen, kënnt schonn an der Période de transposition eng nei derbäi. Mir sinn also

um Ball a mir versichen, dat alles zur Zäit ëmsetzen.

Zu de Froe vum Deputéierte Mosar géif ech gäre soen: Wat d'Direktiv ATAD ubelaangt, dat ass Anti-Tax Avoidance Directive op Englesch, an do gëtt et der zwou.

Bei där éischter hu mer effektiv elo d'Prozedur vun der Ëmsetzung ugefaangen, andeem mer virun e puer Wochen dat am Regierungsrout ugeholl hunn an op den Instanzwee geschéckt hunn a mer eis natierlech bewosst waren, dass virum Summer de Conseil d'État och net kéint en Avis driwwer ginn. Dat ass eng ganz wichteg Direktiv, déi en Deel vun den OECD-Bestëmmungen am Kontext BEPS soll ëmsetzen. Dat wäert heimadder geschéien.

An ech ginn dovunner aus, dass de Conseil d'État no der Vakanz eis da säin Avis doriwwer gëtt, fir dass mer da virun Enn des Joers déi ATAD-Direktiv kënnen an d'Lëtzebuurger Recht ëmsetzen; wat och den normalen Delai ass. Déi Direktiv soll op den 1. Januar 2019 ëmgusat ginn.

Wat de Registre des bénéficiaires économiques ubelaangt: Och do sinn, an dat hunn ech elo just ugeschwat, Adaptatiounen néideg, well d'Europäesch Gesetzgebung déi ganzen Zäit evoluéiert. An och dat wäert net virun der grousser Vakanz geschéien.

Wat elo d'Protection des données ubelaangt, wat hei ugeschwat ginn ass: Mir hunn d'lescht Woch effektiv déi Direktiv, oder plutôt et ass e Règlement iwwert d'Protection générale des données, zu Lëtzebuerg transposéiert. Mir hunn natierlech mat där gréisster Suergfalt, Här President, derfir gesuergt, dass dat alles kompatibel ass mat eiser Gesetzgebung. Ech referéiere mech do och op den Artikel 9 vun dësem Règlement.

Et kéint vläicht au cas par cas sinn, dass sech do Froe stellen. Mir sinn natierlech interesséiert als Regierung, wa sech do Froe stellen, déi nach net geléist wäeren, dass mer déi kenneléieren, mä natierlech ass dat mat grousser Attentioun gemaach ginn.

Ech freeë mech, dass mer och konnt den Rémarque vum Conseil d'État hei iwwerhuelen. An da freeën ech mech, dass Lëtzebuerg sech heimat konform mécht mat der europäescher Gesetzgebung.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Da kënne mer iwwert de Projet de loi 7208 ofstëmmen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7208 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo ofgeschloss.

55-mol Jo an 3 Abstentiounen. Domat ass de Projet de loi 7208 adoptéiert.

Ont voté oui: Mmes Diane Aehm, Sylvie Andrich-Duval (par M. Laurent Mosar), Nancy Arendt, MM. Émile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen (par Mme Martine Mergen), Françoise Hetto-Gaasch (par Mme Nancy Arendt), M. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marc Spautz (par M. Jean-Marie Halsdorf), Claude Wiseler (par Mme Octavie Modert), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot (par M. Alex Bodry), Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum (par M. André Bauler), Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas);

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter, Sam Tanson et M. Roberto Traversini;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Se sont abstenus: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mer géifen dann zum nächste Punkt iwwergoen. Dat ass eng Modifikationsproposition vun eise Règlement, d'Proposition 7327. An d'Wuert huet elo de Rapporteur, den honorebelen Här Alex Bodry.

3. 7327 - Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative à la vérification des pouvoirs

Rapport de la Commission du Règlement

► **M. Alex Bodry** (*LSAP*), *rapporteur*.- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir hunn an dëser Legislaturperiod eng ganz Rétsch vun Ofännerunge gemaach an eise Chambersreglement. Ech woen hei ze behapten, dass mer eng vun deene wichtegsten hei maachen, well et sech ëm déi praktesch Ëmsetzung vun enger net onwesentlecher Verfassungsdispositioun handelt, den Artikel 57.(2) vun eiser Verfassung, dee Folgendes seet: «La Chambre vérifie les pouvoirs de ses membres et juge les contestations qui s'élèvent à ce sujet.»

Lëtzebuerg gehéiert also zu deene weënege Länner nach, deene weënege Demokratien, wou et am Endeffekt déi gewielte Volleksvertretung ass, déi eleng decidéiert, ob d'Wahle richtig waren an ob déi Zesummesetzung vun der Chamber och déi richtig ass. Déi meeschte Länner sinn ewell an de System iwwergaange vun enger Geriichtskontroll, wou d'Gerichter am Endeffekt decidéieren, wat ass, an net déi Leit, déi gewielt sinn.

Mat der Belsch, mat e puer aneren europäesche Länner kenne mer nach deen dote System. Mir wëssen awer alleguerten, dass dee System net gutt ass. Mir wëssen et doduerjer, dass mer all fënnef Joer hei deen Exercice maache mat enger Verlosung vu siwen Nimm - dat ass jo ganz lëschtég -, mat duerno enger Ennerbriechung vun eiser Sitzung. Déi Leit, déi sech dann an engem Sall hei niewendrun treffen, eng Kéier kuerz kucken, wat d'Procès-verballe vun deene véier Haaptwahlbüroen an deene Bezierker soen, an dann op virdru scho preparéiert Texter vun der Verwaltung zrëckgräifen an da gläich drop hei der Chamber Rapport maachen a soen, et wier alles an der Rei.

Dat ass schemenhaft duergestallt, wéi sech dat - an der Regell - ofgespillt huet. Et muss een och soen, dass mer et hei zu Lëtzebuerg, zumindest bei deene leschte Wahlen, weëneg ze dinn hate mat Contestatiounen, wat d'Wahlen ugeet, wou d'Regularitéit zum Beispill vun der Gesamtwahl oder an eenzelne Wahlbüroe contestéiert gi wär oder wou contestéiert gi wär, dass een Deputéierte kéint säi Mandat untrieden.

Et sinn awer esou Fäll an der Vergaangenheet ginn! Ech wëll dat och soen. Duerfir ass et vläicht interessant, eng Kéier e kleng Réckbléck ze maachen.

Et ass e Fall gi vun engem Deputéierte Klees 1911, wou fir d'Éischt gesot ginn ass, et wier alles an der Rei a wou schlussendlech awer seng Wahl invalidéiert ginn ass vun der Chamber.

Et gëtt virun allem en anere Fall, dee ganz bekannt ass. Dat ass de Fall vum éischte kommunistesche gewielten Deputéierten Zénon Bernard 1934, wou déi deemoleg Chamber mat de Stëmme vun der Rietspartei a vun der radikal-liberaler Partei decidéiert huet, dass deen Deputéierten, well e Kommunist war, eigentlech net dierft an der Chamber setzen; well e jo e Kommunist war. Dat war d'Haaptargument deemools. D'Kommunisten, déi kéinten net en Eed op d'Verfassung leeschten, well se géint d'Verfassung wäeren.

An d'Chamber ass souguer an hirer enormer Wäitsicht deemools esou wäit gaangen, dass se majoritär decidéiert huet, dass och kee kéint noréckelen op där doter Lëscht, well et jo alleguerten Leit wäeren, déi net kéinten den Eed op d'Verfassung leeschten, well se géint d'Verfassung wäeren. An dat huet derzou gefouert, dass d'Kommunistesche Partei, déi deemools mat 7% ee Sëtz am Südbezirk kritt hat, net dierft untrieden. An dee Sëtz ass deemools un déi Partei gefall, déi am noosten um nächste Sëtz war. Dat war d'Aarbechterpartei, déi awer selwer géint dee ganzen Dénge do gestëmmt hat.

Also, fir ze soen, dass do scho ganz speziell Saache gemaach gi sinn.

(Interruption par M. Michel Wolter)

Neen, Här Wolter. Ech hunn Är Zwëschebemerkung hei héieren. Och dat ass e bësse méi reng, wéi Der vläicht mengt. Ech hu mech e bëssen an d'Historie eragesat. Do gëtt et Theorien - se sinn deemools opgestallt ginn, ech weess zwar net, ob se stëmmen -, déi gesot hunn, dass notament bei der radikal-liberaler Partei deemools d'Meenung war, d'Aarbechterpartei géif op dee Sëtz do verzichten. Dat heescht, all Gewielte vun der Aarbechterpartei géif drop verzichten, dee Sëtz do unzuhuelen. An da wär de Sëtz un den deemolege fréieren Escher Buergemeeschter gaangen, e Liberalen. An déi Rechnung ass awer deemools nach net opgaangen. Gutt!

(Hilarité)

Dat gesot, gesäit een also, wéi déi reng a wéi fei juristesche sengerzäit schonn iwwerluecht ginn ass. Et war natierlech déi Zäit, dat wësst Der och, gläich drop ass d'Maulkuerfgesetz hei an der Chamber gestëmmt ginn. Mir waren an där doter Atmosphär sengerzäit mat dran.

Ee lescht Beispill wëll ech uféieren. Do ass et zwar net ëm d'Validatioun vu Wahlen gaangen, mä ëm de Fait, ob en Deputéierte kéint weider hei an der Chamber setzen. Dat ass deemools d'Affär vun der Madamm Lulling gewiescht, déi jo veruerteelt gi war um Correctionnel zu enger Prisongsstrof mat Sursis an zu enger Geldstrof weinst Immixtioun mat der Peine accessoire, datt se net dierft eng Fonction publique besetzen.

Deemools ass awer drolegerweis net iwwert déi Kommissioun vun de Wahlen gefuer ginn, mä et ass eng Spezialkommissioun vun der Chamber agesat ginn, déi de Prinzip sollt klären, ob ënert déi Interdictioun, déi d'Gericht gesprach hat, och d'Deputéiertemandat géif falen oder net. Et ass hin- an hiergaangen. An der Kommissioun war et majoritär d'Positioun, et géif drënner falen, dat heescht, d'Madam Lulling dierft net méi hei setze bleiwen. Wéi awer hei ofgestëmmt ginn ass an enger ëffentlecher Ofstëmmung an net an enger geheimer Ofstëmmung, ass da schlussendlech erauskomm mat dräi Stëmme Majoritéit, dass u sech theoretesch déi Interdictioun net géif gellen.

Obwuel de Procureur général deemools enger anerer Meenung war, ass am Fong géint deen Avis vum Parquet général... Dunn huet d'Chamber gesot: Ah neen, u sech géif déi Interdictioun net bedeuten, dass deen Deputéierten net méi dierft hei an der Chamber setzen. Duerno huet awer d'Madam Lulling hir Demissioun ginn, ech mengen, mam Versprieche, fir op der nächster Lëscht fir d'CSV awer weider drop ze sinn. Dat si jo awer och nëmme Spekulationen.

Dat gesot, fir ze weisen, dass et also schonn esou Fäll gëtt, dass mer hei net elo iwwert Theorie schwätzen, mä dass et scho Fäll gëtt, wou sech kënne seriö Contestatiounen ergi bei Wahlen, wou e Verdacht vu Fraude zum Beispill besteet. Da muss d'Chamber sech, well et ass déi eenzeg, déi zoustänneg ass, also Instrumenter ginn, wéi se mat esou Situatiounen ëmgeet an där Affär och seriö da kann nogoen a kontrolléieren.

An, wéi gesot, et ka sech am Eenzelfall och stellen, dass ee veruerteelt gëtt an ee sech d'Fro stellt: Kann e weider Deputéierte bleiwen? Ka sech eng aner Onvereinbarkeet erginn duerch d'Familljesituatioun oder Ähnlech? Da muss och all Kéiers gekuckt ginn: Kann déi dote Persoun effektiv dat Mandat weiderféieren oder ka se en neit Mandat untrieden, wann et eng Vacance de poste ass, déi hei ze ersetzen ass an der Chamber?

Also, et ass awer schonn, mengen ech, e wichtige Punkt, zemools wa relativ knapp Majoritéitsverhältnissen an der Chamber herrschen. Da kann dat doten heiansdo ganz determinant sinn. An duerfir also, all déi Parteien, déi a Spekulationen sinn, wéi d'Konstellatiounen sollen ausgesinn, solle sech eng gewësse Marge ginn, wa se wëlle Koalitiounen zesummestellen, well et kënnen ëmmer Evenementer virkommen, déi déi Majoritéiten do relativ da kënnen a Fro stellen.

Mir wëssen also, dass deen heite System, wéi mer en elo kennen, zënter dass mer eis Verfassung hunn, net gutt ass. Mir wëssen, dass mer do mussen agéieren. An ech mengen, en zousätzlechen Impuls ass komm op där enger Säit duerch déi Verfassungsdiskussioun, déi mer hunn, wou dat doten ëmmer e Punkt ass, dee mer iwwert d'Jore vun Zäit zu Zäit erëm eng Kéier frësch diskutéiert hunn, wéi mer an Zukunft wëllen deen dote System opbaue vun der Validatioun vu Wahlen an der Verifikatioun vun de Pouvoire vun de Membere vun der Chamber.

A mir hunn eis, wéi gesot, och zousätzlech déi Fro nach eng Kéier misse stellen, well et an der Tëschenzäit en Urteel gëtt vun der Cour européenne des droits de l'homme vu Stroossbuerg. Eng Affär Grosaru géint Rumänien vum 2. März 2010. An do ass Rumänien veruerteelt ginn, well Rumänien befaasst war mat enger Contestatioun vu Wahlen.

A Rumänien hat deemools en äänleche System, wéi mir en haut hunn a wéi d'Belsch en och hunn. Dat heescht, dass do u sech e Parlament zoustänneg ass. Et ass bei hinnen eng Kommissioun vum Parlament, déi derfir zoustänneg war. An do ass gesot ginn, dat géif net goen, well déi dote Prozedur iwwert d'Parlament net déi néideg Garantië vun Onparteiegkeet géif bidden, déi néideg wär awer bei Contestatiounen vu Wahlen, bei engem Contentieux post-électoral.

Duerfir ass Rumänien och zu enger Geldstrof veruerteelt ginn. Et ass hei ëm d'Interpreta-